

Узагальнення щодо практики врахування гендерних аспектів у діяльності ДСА України в 2021 році

Застосування гендерних аспектів у діяльності ДСА України будується на основі міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Україною, а регулюється національними нормативно-правовими актами щодо рівноправності між жінками і чоловіками. Гендерний вимір стає складовою всіх стратегічно важливих напрямків державної політики. Гендерна рівність більше не розглядається як "окреме" питання і стає предметом розгляду в усіх державних програмах і стратегічних напрямках розвитку суспільства. Включення гендерного фактору до різних напрямків діяльності ДСА України сприяє врахуванню інтересів обох статей як повноправних учасників.

Основною підставою для впровадження гендерного підходу в діяльність ДСА України є той фактор, що ніхто не може бути дискримінований за ознакою своєї статі.

Враховуючи рекомендації за результатами гендерного аудиту ДСА України, проведеного в 2019 році українсько-канадським Проектом підтримки судової реформи, протягом 2021 року гендерні аспекти враховувались в різних напрямках діяльності ДСА України.

Наказом ДСА України від 12 жовтня 2020 року № 456 встановлено щорічну підготовку узагальнення щодо практики врахування гендерних аспектів у діяльності ДСА України та оприлюднення його в окремій підрубриці "Питання гендерної рівності" на веб-сайті ДСА України офіційного веб-порталу "Судова влада України".

Наказом ДСА України від 04.06.2021 № 194 затверджена Стратегія гендерної рівності ДСА України на 2021-2025 роки (далі – Стратегія), що розроблена спільно з українсько-канадським Проектом "Підтримка судової реформи" з урахуванням результатів і рекомендацій гендерного аудиту ДСА України, який був раніше проведений зазначеним Проектом.

Стратегією визначено п'ять цілей та завдання і заходи, що забезпечать їх досягнення. Реалізація Стратегії зумовить успішне впровадження комплексного гендерного підходу, що в перспективі допоможе: підвищити якість політик, процедур і практик з точки зору гендерного підходу; посилити інституційний потенціал ДСА України; підвищити операційну ефективність, продуктивність; покращити процеси підзвітності та координації; забезпечити нові стандарти роботи а відтак – поліпшити імідж судового адміністрування та підвищити довіру до органів судової влади.

Текст Стратегії розміщено в окремій підрубриці "Питання гендерної рівності" на веб-сайті ДСА України офіційного веб-порталу "Судова влада України" за посиланням: <https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/gender/gfkjdljgfljldgkj>

Досягнення гендерно збалансованої участі у прийнятті управлінських рішень

Станом на 01.01.2022 в ДСА України працюють три заступники Голови ДСА України (посади державної служби категорії "А"): одна жінка та два чоловіки.

На посадах начальників територіальних управлінь ДСА України працюють 26% (5) жінок та 74% (14) чоловіків. На посадах заступників начальників територіальних управлінь ДСА України працюють 54% (13) жінок та 46% (11) чоловіків.

Великий дисбаланс в кількості керівників структурних підрозділів та їх заступників в ДСА України та територіальних управліннях ДСА України:

в ДСА України 736 (31) жінок та 24% (10) чоловіків, з різницею в 52%;

в територіальних управліннях 81% (87) жінок та 19 % (21) чоловіки, з різницею в 62%.

Сфера державної служби

Під час здійснення своїх посадових обов'язків керівники самостійних підрозділів ДСА України:

дотримуються принципів гендерної рівності та обґрунтованості під час визначення посадових обов'язків, розподілі навантажень чи доручень між працівниками, оцінювання результатів їхньої діяльності;

забезпечують однакове ставлення, рівні можливості для жінок і чоловіків на робочому місці шляхом контролю за використанням гендерно чутливої мови працівниками;

забезпечують комфортне робоче середовище працівникам, вільне від сексуальних домагань та насильства за ознакою статі.

Під час складення програм наставництва, стажування та підвищення кваліфікації в ДСА України управлінням з питань персоналу враховується принцип гендерної рівності та недискримінації.

Юридичне управління здійснює гендерно-правову експертизу локальних нормативних актів та документів ДСА України.

Теми з питань гендерної рівності включаються до піврічних орієнтовних планів навчань працівників ДСА України.

Посадові особи, відповідальні за впровадження гендерного підходу в діяльність ДСА України та територіальних управлінь ДСА України протягом 2021 року підвищували кваліфікацію з основ гендерної рівності шляхом участі в спеціальних короткострокових програмах та самоосвіти:

Гізатуліна Л.В., Ігнатченко О.О., Мокарева Н.М. пройшли онлайн-курс "Гендерно-орієнтований підхід в бюджетному процесі" на онлайн-платформі "Студія онлайн-освіти EdEra ";

Гізатуліна Л.В. брала онлайн участь 31.03.2021 р. у медійному онлайн марафоні "Рівність у політиці" (Національний Демократичний Інститут);

Ігнатченко О.О., Мокарева Н.М. брали онлайн участь: 27.01.2021 р. у конференції "Уроки і перспективи локалізації Національного плану дій "Жінки. Мир, безпека" в Україні"; 31.03.2021 р. у медійному онлайн

марафоні "Рівність у політиці" (Національний Демократичний Інститут); 08.06.2021 р. у презентації з питань розроблення Національної стратегії з питань забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року; 10.09.2021 р у круглому столі з представлення результатів опитування жінок суддів та працівниць апаратів судів (Українсько-канадський проект з підтримки судової реформи в Україні);

Діяльність у складі Міжвідомчої робочої групи з питань гармонізації національних показників гендерної рівності до міжнародних стандартів

Представниці ДСА України входять до складу Міжвідомчої робочої групи з питань гармонізації національних показників гендерної рівності до міжнародних стандартів, яку створено Державною службою статистики України.

Діяльність у складі Координаційної ради з питань недискримінації та гендерної рівності

Представниці ДСА України входять до складу Координаційної ради з питань недискримінації та гендерної рівності, яку створену наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 07.08.2018 № 400/02-18 (зі змінами та доповненнями).

Підвищення поінформованості в базових гендерних питаннях

Важливим завданням є інформаційне забезпечення ходу реалізації заходів у сфері здійснення гендерної рівності, зокрема висвітлення питань гендерної рівності на веб-порталі "Судова влада України" та веб-сайті ДСА України В окремій підрубриці "Питання гендерної рівності" на веб-сайті ДСА України розміщуються та оновлюються: дослідження, рейтинги, статистика з питань гендерної рівності; інформація про законодавчі та інституційні (державні програми, стратегії) механізми забезпечення гендерної рівності; інформація про інтегрування гендерного підходу в ДСА України; історії успіху жінок, що працюють у ДСА України, територіальних управліннях ДСА України, апаратах судів; інформація про участь чоловіків у просуванні ідей гендерної рівності; інформація про міжнародний досвід врахування гендерного підходу в судочинстві.

18 червня 2021 року Мокарева Н.М. брала участь в Третьому Форумі юристок ЮрФем "Слова важливі для прав і права" та виступала з презентацією Стратегії гендерної рівності Державної судової адміністрації України на 2021 – 2025 роки.

Судова статистика

ДСА України забезпечує стандартизований (поточний) збір даних, розділених за статтю, щодо доступу жінок до правосуддя. Наказом ДСА України від 23.06.2018 № 325 затверджено нові річні форми звітності про розгляд судових справ. Починаючи зі звітів за 2018 рік, здійснюється збір інформації щодо показників за ознакою статі:

кримінальне судочинство:
кількість кримінальних проваджень (справ) (форма № 1-к);
кількість потерпілих осіб; кількість клопотань (подань) у порядку виконання судових рішень (форма № 1-к);
кількість запитів (доручень, клопотань, скарг) у порядку надання міжнародної правової допомоги (форма № 1-к);
кількість засуджених осіб, у тому числі жінок, у розрізі кожної статті Кримінального кодексу України (форма № 7);
кількість кримінальних проваджень (справ) розглянутих апеляційними судами (форма № 2-к).
адміністративне, господарське, цивільне судочинство:
кількість суб'єктів звернення до місцевих та апеляційних судів (форми №№ 1-а, 1-г, 1-ц, 2-а, 2-г, 2-ц);
справи про адміністративні правопорушення:
кількість правопорушників притягнутих до адміністративної відповідальності (форма № 1-п).
Звітність про розгляд судами справ розміщена на офіційному веб-порталі "Судова влада України" (www.court.gov.ua) у розділі "Судова статистика".

Крім того, ДСА України в 2021 році співпрацювала з Державною службою статистики України, зокрема з питань надання статистичних даних та метаданих за 2020 рік за індикаторами гендерної рівності, зіставних з міжнародним показниками, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України "Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності" від 02.12.2020 № 1517-р.

**Начальник відділу
інформаційно-аналітичної роботи
та міжнародного співробітництва**

підпис

О. Ігнатченко